

Sygn. akt IV U 1758/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 czerwca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Beata Łożyńska - Motyka
Protokolant:	sekr. sądowy Dominika Orzepowska

po rozpoznaniu w dniu 7 czerwca 2017 r. w Olsztynie

na rozprawie

sprawy M. P. (1) reprezentowanego przez przedstawicielkę ustawową M. P. (2), E. P. (1) i M. P. (2)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o prawo do renty rodzinnej

na skutek odwołania M. P. (1) reprezentowanego przez przedstawicielkę ustawową M. P. (2), E. P. (1) i M. P. (2)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 5 października 2016 r. nr (...)

o d d a l a o d w o ł a n i a

SSO Beata Łożyńska - Motyka

Sygn. akt: IV U 1758/16

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. decyzją z dnia 5 października 2016 r., znak: (...) odmówił E. P. (1) prawa do renty rodzinnej po zmarłym ojcu E. P. (2) na podstawie art. 65 i 66 w związku z art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz.U.2016.887 ze zm.).

Drugą decyzją z tej samej daty, Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił M. P. (2) i małoletniemu M. P. (1) prawa do renty rodzinnej po zmarłym (mężu i ojcu) E. P. (2) na podstawie art. 65, 66 i art. 68 w związku z art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz.U.2016.887 ze zm.).

Odwołania (tej samej treści) od powyższych decyzji złożyli: M. P. (1) reprezentowany przez przedstawicielkę ustawową M. P. (2), E. P. (1) (pełnoletnia córka zmarłego) oraz M. P. (2). W ich uzasadnieniu skarżący podnieśli, że organ rentowy nie poddał analizie całej dokumentacji zgromadzonej w sprawie, gdyż zmarły w dniu 10 lipca 2016 r. E. P. (2), spełnił wszystkie warunki do ustalenia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Posiadał bowiem ponad 25-letni

staż ubezpieczeniowy oraz legitymował się 5-letnim okresem składkowym i nieskładkowym przypadającym w okresie wymaganym przepisami. Ponadto, zmarły w okresie aktywności zawodowej pracował w warunkach szkodliwych dla zdrowia, co przyczyniło się do jego zachorowania na nowotwór płuc. Odwołujący domagali się przesłuchania wskazanych przez siebie świadków na okoliczność, że zmarły pracował w szkodliwych warunkach i był całkowicie niezdolny do pracy. W konkluzji zwrócili uwagę na trudną sytuację materialną swojej rodziny w związku z jego śmiercią.

W odpowiedzi na odwołania (tożsame w treści) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. domagał się ich oddalenia argumentując, że wydane decyzje są prawidłowe. Organ rentowy wskazywał, że zmarły w dniu 10 lipca 2016 r. E. P. (2) nie spełnił warunków wymaganych do przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Wyjaśnił, że wprawdzie przy ocenie prawa do renty przyjmuje się, że osoba zmarła była całkowicie niezdolna do pracy, to jednak zmarły w dziesięcioleciu przed dniem zgonu, nie posiadał wymaganych 5 lat okresów składkowych i nieskładkowych o jakich mowa w art. 58 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Ubezpieczony spełniałby warunki do przyznania renty, gdyby jego niezdolność do pracy powstała nie później niż do dnia 10 maja 2003 r.

Z uwagi na treść i przedmiot wniesionych odwołań, pozwany wniósł o ich łączne rozpoznanie.

Zarządzeniem z dnia 24 listopada 2016 r. Sąd zarządził o połączeniu do łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia sprawy o sygn. akt IV U 1763/16 oraz IV U 1758/16 i prowadzenia ich wspólnie pod sygn. akt: IV U 1758/16.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Ubezpieczony E. P. (2), ur. (...) złożył do ZUS w dniu 21 sierpnia 2015 r. wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy.

W odpowiedzi organ decyzją z dnia 3 listopada 2015 r. odmówił mu prawa do wnioskowanego świadczenia z uwagi na fakt, że w ostatnim dziesięcioleciu przed dniem złożenia wniosku o rentę oraz w dziesięcioleciu przed dniem powstania niezdolności do pracy, ubezpieczony nie posiadał wymaganego 5-letniego okresu zatrudnienia. Wnioskodawca został uznany za całkowicie niezdolnego do pracy do 31 października 2016 r., ze wskazaniem, że wymieniona niezdolność do pracy powstała w grudniu 2014 r. oraz, że brak było podstaw do orzeczenia częściowej niezdolności do pracy na dzień 10 maja 2003 r.

(dowód: decyzja odmowna- k- 66, plik-I akt ZUS.)

E. P. (2) zmarł w dniu 10 lipca 2016 r.

Żona zmarłego, M. P. (2) w imieniu własnym i małoletniego syna M. P. (1) oraz E. P. (1) złożyli w dniu 23 września 2016 r. do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wnioski o rentę rodzinną po zmarłym E. P. (2). Do wniosku została dołączona dokumentacja dotycząca przebiegu aktywności zawodowej zmarłego. W oparciu o zgromadzone dowody, organ rentowy decyzjami z dnia 5 października 2016 r., zaskarżonymi w niniejszej sprawie, odmówił wnioskodawcom prawa do renty rodzinnej.

(dowód: dokumenty w aktach ZUS- plik – I- III.)

W niniejszej sprawie koniecznym było ustalenie, czy zmarły w dniu 10 lipca 2016 r. E. P. (2), spełnił wszystkie przesłanki do ustalenia renty z tytułu niezdolności do pracy, wymienione w art. 57 ust. 1-2 ustawy emerytalnej.

Okolicznością istotną dla rozstrzygnięcia sprawy była zatem ocena stanu zdrowia ubezpieczonego, to jest w szczególności ustalenie, czy stał się on niezdolny do pracy przed dniem 10 maja 2003 r.

Wymagało to wiadomości specjalnych. W celu ustalenia podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, Sąd Okręgowy zgromadził pełną dokumentację medyczną ubezpieczonego w postaci obszernych dowodów leczenia, w tym w szczególności z lat 2013 -2016, związanych przede wszystkim z rozpoznaniem rakiem drobnokomórkowym lewego

płuca (k – 20, 22 i 27 akt sprawy) i dopuścił dowód z opinii biegłych sądowych z zakresu : onkologii, kardiologii i diabetologii.

Powołany w sprawie biegły lekarz onkolog, w opinii z dnia 3 stycznia 2017 r. stwierdził, że brak jest jakichkolwiek podstaw do uznania, że niezdolność do pracy z przyczyn onkologicznych powstała u ubezpieczonego przed 10 maja 2003 r.

W treści opinii biegły w sposób chronologiczny przeprowadził analizę stanu zdrowia ubezpieczonego. Wskazał, że pewne rozpoznanie choroby nowotworowej w postaci raka drobnokomórkowego płuca lewego, zostało zapoczątkowane podjętą hospitalizacją wnioskodawcy w okresie od 14 października do 14 listopada 2013 r. w Oddziale Wewnętrznym (...) Centrum (...) w W., a następnie kontynuacją leczenia przeciwnowotworowego w (...) Publicznym Zespole (...) w O.. Biegły argumentował, że duża dynamika rozwoju – charakterystyczna dla tego typu raka wskazuje, iż początek występowania dolegliwości u skarżącego, świadczących o chorobie nowotworowej – to okres kilku lub, co zdecydowanie mniej prawdopodobne, kilkunastu miesięcy przed pobytem w (...) Centrum (...) w W.. W konkluzji podkreślił, że w tych okolicznościach jest pewne, iż objawy drobnokomórkowego raka płuca u zmarłego E. P. (2) nie mogły wystąpić przed dniem 10 maja 2003 r. Ubezpieczony więc przed tą datą był całkowicie zdrowy onkologicznie.

(dowód: opinia biegłego lekarza onkologa – k -34-35 akt sprawy.)

Biegły lekarz kardiolog w opinii z dnia 27 stycznia 2017 r. orzekł, że w zgromadzonej dokumentacji dotyczącej leczenia wnioskodawcy, brak było przesłanek medycznych do stwierdzenia, iż niezdolność do pracy ubezpieczonego z powodów kardiologicznych, powstała przed dniem 10 maja 2003 r. W uzasadnieniu stanowiska biegły wskazał, że E. P. (2) leczył się z powodu napadowego migotania przedsionków oraz nadciśnienia tętniczego, zaś pierwsze wzmianki w dokumentacji medycznej odnośnie tych schorzeń, pochodzą z listopada i grudnia 2014 r. Tym samym zmarły nie był niezdolny do pracy z przyczyn kardiologicznych przed 10 maja 2003 r.

(dowód: opinia biegłego kardiologa – k – 42 akt sprawy.)

W opinii z dnia 5 maja 2017 r. (data wpływu do Sądu) powołany biegły lekarz diabetolog ocenił, że E. P. (2) w związku z rozpoznanym schorzeniem internistycznym - cukrzycą typu 2 - nie był niezdolny do pracy przed 2003 r. Biegły wskazał, że zgodnie z dokumentacją medyczną zapisy o leczeniu cukrzycy pochodzą z okresu kiedy wnioskodawca był leczony szpitalnie w październiku 2014 r. z powodu nowotworu płuca. Wówczas to zastosowano insulinoterapię – jako optymalny wariant leczenia w przebiegu chemioterapii nowotworu.

Biegły podkreślił, że brak było danych o leczeniu cukrzycy przed tą datą, która gdyby istniała wcześniej, to w ciągu kilkunastu lat trwania, spowodowałaby powikłania mikro i makroangiopatii, co byłoby opisane w trakcie tej hospitalizacji. Biegły podsumował, że cukrzyca typu 2 jest schorzeniem metabolicznym, rozwija się powoli, nawet bezobjawowo i w okresie początkowym nie powoduje niezdolności do zarobkowania. W konsekwencji wskazał, że nie ma danych medycznych potwierdzających, że E. P. (2) chorował na cukrzycę przed 2003 r. i był z tego powodu niezdolny do pracy.

(dowód: opinia biegłego lekarzy diabetologa - k- 46-47 akt sprawy.)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołania skarżących nie zasługiwały na uwzględnienie.

Decydujące znaczenie dla rozważenia zasadności złożonych odwołań miało ustalenie, czy organ rentowy zaskarżonymi decyzjami zasadnie odmówił wnioskodawcom prawa do renty rodzinnej po zmarłym mężu i ojcu E. P. (2).

Warunkiem ogólnym powstania prawa do renty rodzinnej na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz.U.2016.887 ze zm.) jest określony status żywiciela w chwili śmierci. Status ten wyraża się ustalonym prawem do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do

pracy, względnie spełnianiem wymogów do uzyskania jednego z tych świadczeń. Przy czym, przy ocenie prawa do renty przyjmuje się, że osoba zmarła była całkowicie niezdolna do pracy (art. 65 ust. 1 i 2 cyt. ustawy).

Renta rodzinna jest świadczeniem z ubezpieczenia społecznego mającym na celu zapewnienie środków pieniężnych po śmierci ubezpieczonego (emeryta lub rencisty) tym spośród członków rodziny, którzy wraz z jego śmiercią utracili żywiciela.

Do kręgu osób uprawnionych do renty rodzinnej należy współmałżonek (wdowa lub wdowiec), dzieci, przyjęte na wychowanie i utrzymanie przed uzyskaniem pełnoletności wnuki, rodzeństwo i inne dzieci (z wyłączeniem dzieci przyjętych na wychowanie i utrzymanie w ramach rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka) oraz rodzice zmarłego. Szczegółowe warunki wymagane od tych osób są zróżnicowane w zależności od kategorii uprawnionych.

Zgodnie z art. 58 ust. 1 pkt 5 cyt. ustawy, warunek posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego, w myśl art. 57 ust. 1 pkt 2, uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie co najmniej 5 lat - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat. Przy czym, okres, o którym mowa w ust. 1 pkt 5, powinien przypadać w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy; do tego dziesięcioletniego okresu nie wlicza się okresów pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej lub renty rodzinnej (art. 58 ust. 2).

W niniejszej sprawie koniecznym było ustalenie, czy zmarły w dniu 10 lipca 2016 r. E. P. (2) spełniał wszystkie przesłanki do nabycia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, wymienione w art. 57 ust. 1 pkt 1-3 ustawy emerytalnej, to jest czy był choćby częściowo niezdolny do pracy na dzień 10 maja 2003 r. W tej dacie ubezpieczony posiadał bowiem wymagany 5-letni okres składkowy i nieskładkowy o jakim mowa w art. 58 ust. 1 pkt 5 cyt. ustawy. Ustalenie uprawnień do tego świadczenia, otworzyłoby drogę skarżącemu do przyznania im prawa do renty rodzinnej po zmarłym.

Powołani w sprawie biegli lekarze: onkolog, kardiolog i diabetolog w sporządzonych przez siebie opiniach jednoznacznie i jednomyślnie zaopiniowali, że żadne dowody medyczne nie potwierdziły, iż E. P. (2) był choćby częściowo niezdolny do pracy przed dniem 10 maja 2003 r. Podkreślenia wymaga, że Sąd orzekający na potrzeby niniejszego postępowania zwrócił się do wnioskodawców oraz podmiotu udzielającego świadczenia medyczne – NZOZ (...) w W. o nadesłanie wszelkiej dokumentacji dotyczącej jego stanu zdrowia ze wszystkich placówek medycznych w których leczył się E. P. (2) (dokumentacja medyczna – k – 20, 22 i 27 akt sprawy).

W świetle poczynionych ustaleń, w ocenie Sądu Okręgowego, brak było podstaw do zmiany zaskarżonych decyzji. Zmarły w chwili śmierci, to jest w dniu 10 lipca 2016 r. nie spełnił bowiem wszystkich warunków do przyznania renty, gdyż nie posiadał w dziesięcioleciu przed dniem zgonu 5-letniego okresu składkowego i nieskładkowego, wymienionego w art. 58 ust. 1 pkt 5 cyt. ustawy.

Sąd Okręgowy podzielił powyższe opinie lekarzy biegłych jako miarodajne dowody w sprawie. Opinie tych biegłych są rzeczowe, jasne i tworzą spójną oraz logiczną całość dającą pełny obraz stanu zdrowia ubezpieczonego, a tym samym oceny jego niezdolności do pracy. Sporządzający opinie biegli w ocenie Sądu dokonali starannego i wszechstronnego rozpoznania, a wydane orzeczenia należycie uzasadnili. Autorzy wydanych opinii, w przekonaniu Sądu, legitymują się wysoką wiedzą medyczną, doświadczeniem zawodowym oraz znajomością zasad orzeczniczych.

Biegli lekarze dokonali analizy dokumentacji medycznej ubezpieczonego, z której wynika, że w tej dacie nie był on niezdolny do pracy. Dotyczyło to zarówno schorzenia dominującego, to jest zdiagnozowanej i leczonej począwszy od października 2013 r. choroby nowotworowej oraz pozostałych schorzeń - natury kardiologicznej i diabetologicznej. Na tej podstawie biegli zgodnie zaopiniowali, że brak było dowodów medycznych, które potwierdzałyby, że ubezpieczony był niezdolny do pracy w jakimkolwiek stopniu na dzień 10 maja 2003 r.

W konsekwencji więc, brak było przesłanek, aby przyjąć, że zmarły w chwili śmierci spełniał wymogi do uzyskania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

E. P. (2) nie miał też prawa do emerytury. Sąd orzekający nie uwzględnił wniosku odwołujących o przesłuchanie świadków na okoliczność, że zmarły pracował w szkodliwych warunkach i był całkowicie niezdolny do pracy. Zdaniem Sądu ocena stanu zdrowia ubezpieczonego w kontekście ustalania jego uprawnień rentowych wymagała wiadomości specjalnych – medycznych, którymi dysponowali lekarze biegli powołani w niniejszej sprawie. Zwrócenia uwagi wymaga, że ubezpieczony choćby z racji wieku (ur. w (...) r.) nie osiągnął 60 lat, to jest obniżonego wieku emerytalnego, jako jednego z warunków wymaganych do przyznania emerytury z tytułu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach (art. 184 ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS).

Tym samym, wyklucza to możliwość przyznania renty rodzinnej na podstawie art. 65 ust. 1 i art. 66 w związku z art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz.U.2016.887 ze zm.), zgodnie z wnioskami skarżących.

Kierując się powyższym, Sąd Okręgowy podzielił stanowisko organu rentowego i na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., oddalił odwołania jako niezasadne.

/-/ SSO Beata Łożyńska-Motyka